

RÅD FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP I
KUNNSKAPSEKTOREN – BEREDSKAPSRÅDET

Årsrapport 2020

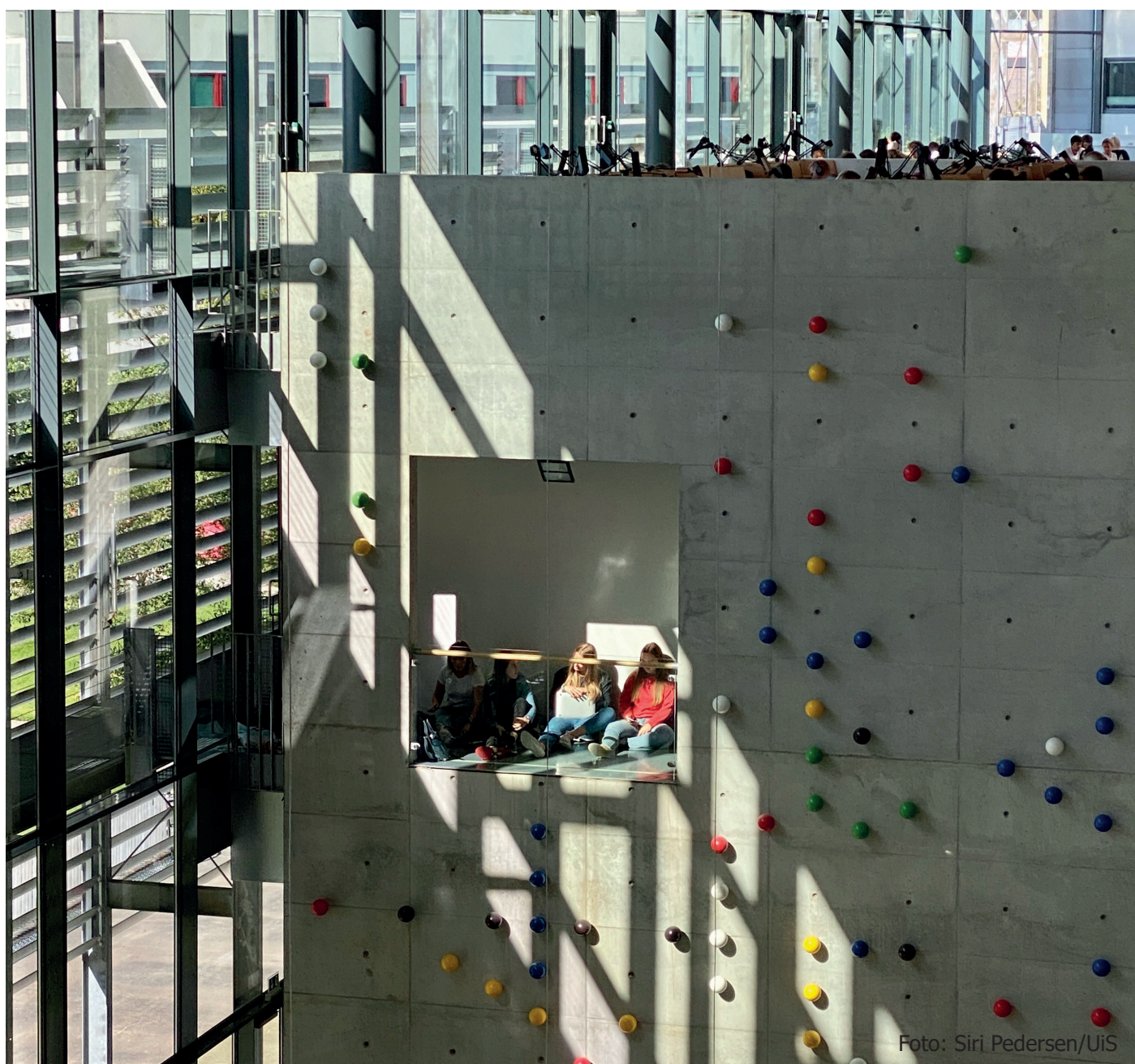

Foto: Siri Pedersen/UiS

Innhold

Rådets mål og arbeid	3
1. Om Beredskapsrådet	4
1.1. Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren	
1.2. Medlemsoversikt pr. 31.12.20	
1.3 Ledelse av Beredskapsrådet	
1.4 Ledelse av sekretariatet og gjennomføring av møter 2020	
2. Aktiviteter 2020	6
2.1 Arbeidsgruppe for eksportkontroll	
2.2 Korona-pandemien våren 2020 - en erfaringsoppsummering	
2.3 Rådsmøter	
2.4 Beredskapskonferanse 20. og 21. april 2020	
3. Beredskapsrådets videre arbeid	9

OVERORDNET MÅL

Rådet er et frivillig tiltak for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i et bredt lag av kunnskapssektoren. Det tas sikte på at statlige og private institusjoner opparbeider seg kunnskap om feltet slik at de kan arbeide systematisk og godt med dette. En viktig oppgave for rådet vil være å legge til rette for utvikling av en samordnet praksis i sektoren på områder det vurderes hensiktsmessig, og bidra til deling av beste praksis og erfaring mellom virksomhetene. Rådet bør blant annet bidra til at private virksomheter tilegner seg kunnskap om krav og føringer som er gitt fra myndighetene til de statlige institusjonene.

AKTUELLE TEMAER

Risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner, kriseorganisering, øvelser, fysisk sikring og informasjonssikkerhet samt andre temaer med grenseflater mot samfunnssikkerhet og beredskap, som forebygging av voldelig ekstremisme, eksportkontroll og forskningssamarbeid, reisesikkerhet og utveksling. Det er også aktuelt for Beredskapsrådet å belyse metodiske tilnærminger til risikostyring og beredskapsarbeid, samt framheve prinsipper og føringer for samvirke og samarbeid med lokale aktører og instanser. For detaljer og oppfølging henvises det til Rådets handlingsplan som revideres jevnlig.

SEKRETARIAT

Universitetet i Stavanger (UiS) ivaretar en fagligbasert sekretariatsfunksjon for rådet. Sekretariatet skal være en faglig rådgiver og pådriver for arbeidet i Rådet, utføre oppdrag, utredninger/analyser og forestå praktiske funksjoner som saksforberedelse, møtekalning, referatskriving samt andre relevante arbeidsoppgaver. Sekretariatet vil ha løpende kontakt mot Kunnskapsdepartementet (KD) og de aktuelle kontaktpersonene KD oppnevner. Rådet og sekretariatet finner for øvrig selv egnede samarbeidsformer.

Foto: Siri Pedersen/UiS

1. Om Beredskapsrådet

1.1 Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren

Kunnskapsdepartementet (KD) har et overordnet ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap i statlige og mange private virksomheter i universitets- og høyskolesektoren, inklusive fagskoler, folkehøgskoler og studentsamskipnader. På bakgrunn av dette bestemte KD høsten 2016 å etablere en rådsfunksjon med sekretariat ved Universitet i Stavanger (UiS) knyttet til fagmiljø innenfor risikostyring, samfunnssikkerhet og beredskap. Rådet ble opprettet våren 2017, og UiS får tildelt midler over statsbudsjettet til drift.

I 2020 har sekretariatet vært organisert slik:

- Faglig sekretariatsleder Sindre Bø / Marit Boyesen (100 %), administrativ støtte Inghild Marie Mjelva (20 %).
- Professor II Anja Dalgaard-Nielsen (20%) med særlig kompetanse innen forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme, antiterror med mer
- En faglig referansegruppe bestående av professor Sissel Haugdal Jore og førsteamanuensis Bjørn Ivar Kruke.

1.2 Medlemsoversikt pr. 31.12.20

Funksjon	Oppnevnt av	Institusjon	Navn	Stilling
Rådsmedlem	UiO	Universitetet i Oslo	Johan Løberg Tofte	Seksjonssjef for HMS og beredskap
Rådsmedlem	NTNU	NTNU	Hilde Apneseth	HMS-sjef
Rådsleder	UHR: Universitets- og høyskolerådet	UiT-Norges arktiske universitet	Gøril Heitmann	Assisterende universitetsdirektør
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Universitetet i Bergen	Sonja Dyrkorn	HR-direktør
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Universitetet i Sørøst-Norge	Bjørnulf Stokvik	Fagleder beredskap
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Universitet i Agder	Camilla Jarlsby	Personal- og organisasjons direktør
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høyskolerådet	Høgskolen i Østfold	Lars Erik Aas	Sikkerhets- og beredskapsrådgiver
Rådsmedlem	NPH: Nettverk for private høyskoler	Handelshøyskolen BI	Magnus Wølner	Seniorrådgiver
Rådsmedlem	Nasjonalt fagskoleråd	Noroff University College	Ernst Sundt	Direktør
Rådsmedlem	Utdanningsdirektoratet	Utdanningsdirektoratet	Finn Skogum	Divisjonsdirektør
Rådsmedlem	Folkehøgskolerådet	Folkehøgskolerådet	Christian T. Bjørnø	Daglig leder
Rådsmedlem	Samskipnadsrådet	Samskipnadsrådet	Marianne Andenæs	Seniorrådgiver
Rådsmedlem	Direktoratene	Norges forskningsråd	Herleif Sandbakken	CSO/teamleder sikkerhet og beredskap
Rådsmedlem	Rådet/KD	Norsk studentorganisasjon	Viktoria Opsahl	Student

Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for tre år med mulighet for gjenoppnevning i tre år. Medlem fra NSO oppnevnes for ett til to år om gangen. Dersom et medlem melder forfall eller ønsker å trekke seg, trer representativt varamedlem fra utdanningsinstitusjon eller angjeldende organisasjon inn.

1.3 Ledelse av Beredskapsrådet

Rådsleder til og med 24. april var Solveig R. Svendsberget fra UiA. Hun ble etterfulgt av Gøril Heitmann fra UiT – Norges Arktiske Universitet, som ble valgt som leder. Ny leder ble valgt med utgangspunkt i mandatet: «Rådet velger selv ett av medlemmene som leder for en periode på normalt tre år.»

Gøril
Heitmann

1.4 Ledelse av sekretariatet og gjennomføring av møter 2020

Leder for sekretariatet Sindre Bø omkom i en tragisk kite-ulykke i Sirdal 4. april, 2020. Sindre var en svært dyktig, engasjert og høyt respektert medarbeider. Han var leder for sekretariatet fra 2018 fram til påsken 2020. Med sin fagbakgrunn fra journalistikk og samfunnsikkerhet, la han et godt grunnlag for rådets arbeid med sikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren, og likedan med formidling av rådets arbeid på nettsiden og i sosiale medier. Han er dypt savnet av alle som lærte ham å kjenne. Marit Boyesen overtok midlertidig som leder av sekretariatet fra 1. mai til 1. november. Rådsmøtene i perioden ble gjennomført etter planen, og det påbegynte arbeidet med oppsummering av erfaringer fra koronapandemien, og arbeidet med eksportkontroll ble videreført. Alle møter i rådet

etter nedstengingen av universiteter og høyskoler 12. mars, ble gjennomført digitalt. Stillingen som leder av sekretariatet ble lyst ut med søknadsfrist i slutten av juli. Det meldte seg flere godt kvalifiserte søkere. Marie Røyksund ble tilsatt som ny leder. Hun har doktorgrad i Risikostyring og samfunnsikkerhet, og tiltrer i stillingen 1. mars, 2021. 2020 skulle på ulike vis bli et utfordrende år for Beredskapsrådet og sekretariatet.

Sindre Bø.
Foto: Privat

2. Aktiviteter 2020

2.1 Arbeidsgruppe for eksportkontroll

Beredskapsrådet (BR) vedtok 23. april å opprette en arbeidsgruppe som skulle se på hvordan UH-sektoren kan ivareta sitt ansvar for eksportkontroll. Regelverket om eksportkontroll omhandler hvordan en kan hindre overføring av teknologi, varer og kunnskap til land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Eksportkontrollen gjelder for land hvor det er begrunnet mistanke eller konkret informasjon om aktivitet knyttet til utvikling eller bruk av masseødeleggelsesvåpen. Det er behov for å utvikle en håndterbar metodikk for kartlegging og vurdering av kunnskap som omfattes av eksportkontrollen, og sikre en tilnærmet lik praksis ved UH-institusjonene nasjonalt.

Arbeidsgruppens mandat har vært:

«For å styrke arbeidet med eksportkontroll og skape en felles praksis i UH-sektoren, vil arbeidsgruppen legge fram et forslag til veileder for eksportkontroll for UH-sektoren for BR med tanke på endelig godkjenning av KD for bruk i sektoren.»

Arbeidet med veilederen for eksportkontroll og kunnskapsoverføring i regi av BR er et viktig arbeid. Det er et stort behov både i departementene, i institusjonene og blant de myndigheter det er naturlig å samarbeide med, at veilederen ferdigstilles. Arbeids-

gruppen har svært positiv erfaring med kontakten underveis med PST, Utenriksdepartementet og Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Norge har en politikk om å øke internasjonaliseringen av norsk høyere utdanning og forskning gjennom mer samarbeid og økt mobilitet for forskere og studenter. Et eksempel er regjeringens strategi for samarbeid med de såkalte BRICS-landene (Brasil, Russland, India, China, Sør-Afrika).

Internasjonalt samarbeid er likevel ikke uproblematisk. De norske sikkerhetstjenestene har gjennom flere år uttrykt bekymring for at norske forskere og forskningsinstitusjoner er potensielle mål for fremmede staters etterretningsvirksomhet. Både PST og Etterretningstjenesten vurderer en sannsynlighet for at forskere og studenter fra enkelte land systematisk utnytter åpenheten i UH-sektoren i Norge, til å tilegne seg kunnskap innenfor flerbruksteknologi som kan anvendes i militær våpenutvikling og utvikling av masseødeleggelsesvåpen i hjemlandet.

Veilederen skulle etter planen vært lagt fram for BR i desember, men mest sannsynlig vil den kunne være klar før sommeren 2021.

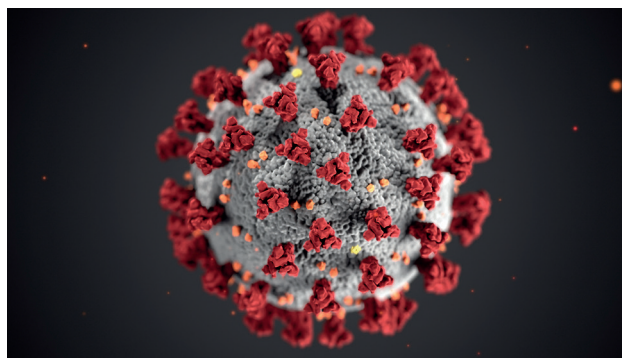
2.2 Korona-pandemien våren 2020 - en erfaringsoppsummering

Universiteter og høyskoler var helt eller delvis stengt i perioden 12. Mars - 15. juni. BR besluttet 23. april å samle erfaringer fra rådets medlemmer som har sin stilling i et universitet eller høyskole. Det ble gjennomført et strukturert intervju med disse i begynnelsen av september. De resterende medlemmene av rådet deltok som referansegruppe for erfaringsoppsummeringen.

Felles for alle informantene er at de opplevde perioden som svært arbeidskrevende, samtidig som perioden var preget av dugnadsånd og godt samarbeid. Overgangen til digital undervisning og møtevirksomhet gikk uventet raskt, og ga en følelse av å mestre situasjonen. Mange etterlyser en avkla-

ring på Kunnskapsdepartementets rolle i en nasjonal krise som dette.

Resultatene foreligger i rapporten «Beredskapsrådets oppsummering av erfaringer ved håndtering av korona-pandemien våren 2020». Les mer [her](#).

2.3 Rådsmøter

Beredskapsrådet avholdt fire digitale kvartalsmøter i 2020:

- 24. april
- 3. juni
- 9. september
- 25. november

Offisielle [referater fra møtene](#) er publisert på [rådets nettsider](#). Arbeid med koronaerfaringsoppsummeringen og eksportkontroll har vært en stor del av rådets arbeid i 2020, men også andre temaer har blitt belyst. Nedenfor følger noen momenter fra møtene i året som gikk:

- Riksrevisjonens presenterte sin meget interessante undersøkelse om samfunns-

sikkerhet og beredskap ved statlige universiteter og høyskoler. Den kan leses [her](#).

- Professor II i Beredskapsrådet, Anja Dalgaard-Nielsen, ledet arbeidet med evalueringen etter angrepet på Al-Noor moskeen i 2019, og hun presentertedenne rapporten for BR: «Evaluering av politiets og PSTs håndtering av terrorhendelsen i Bærum 10. august 2019». Denne rapporten kan leses [her](#).
- Sikre Sidens Jorid Bodin, har holdt oss oppdatert om Sikre Sidens status, samt siste arbeid med koronapandemien og personvern. Se mer her: [Sikre siden](#).
- Målsettinger for BR for perioden 2017-2020, status og gjennomføring. Se oppdatert oversikt [her](#).

2. Aktiviteter 2020

2.4 Beredskapskonferanse 20. og 21. april 2020

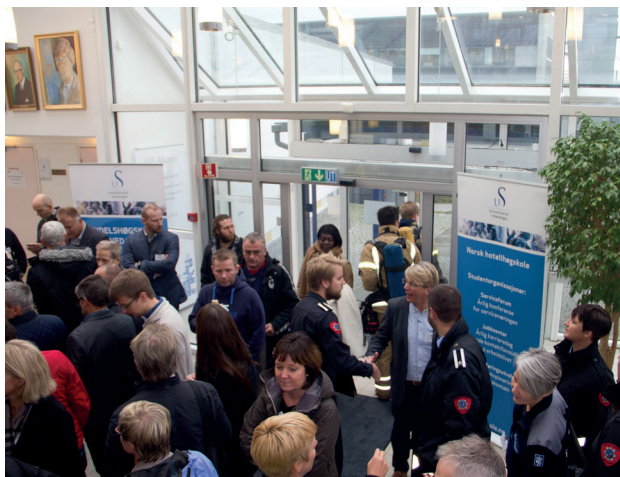
Grunnet koronapandemien ble Beredskapskonferansen for kunnskapssektoren 2020 på kort varsel omgjort til et to dagers digitalt webinar i samarbeid med Øvelse Nord og KD. Programmet viser et variert innhold med stor spennvidde og ble godt motatt. Covid 19 satte naturlig nok sitt preg, også på programmet.

Mandag 20. april: 1200 - 1500

- **1200 - 1205:** Åpning ved Kjetil Moe, programleder
- **1205 - 1230:** Jonas Gahr Støre, leder Ap
- **1230 - 1250:** Espen Rostrup Nakstad, assisterende direktør i Helsedirektoratet og Christina Lill Rolfheim-Bye, kommunikasjonsdirektør i FHI

- **1300 - 1320:** Storm Jarl Landaasen, Telenor
- **1320 - 1350:** Lars Weisæth, krisepsykiater

- **1400 - 1415:** Jorid Bodin, daglig leder www.sikresiden.no
- **1415 - 1430:** Jan Erik Heinecke, sikkerhetsleder ved UiA
- **1430 - 1440:** Odin Johannesen, direktør i Næringslivets Sikkerhetsråd
- **1440 - 1455:** Henrik Asheim, kunnskapsminister
- **1455 - 1500:** Oppsummering, Kjetil Moe

Tirsdag 21. april: 1200 – 1500

- **1200 - 1205:** Åpning ved Kjetil Moe
- **1205 - 1225:** Cecilie Daae, direktør Helse Nord
- **1225 - 1250:** Ellen Katrine Hætta, politimester i Finnmark politidistrikt

- **1300 - 1320:** Rune Jakobsen, sjef for Forsvarets operative hovedkommando
- **1320 - 1335:** Tom Cato Karlsen, fylkesmann i Nordland
- **1335-1350:** Ida Munkeby, organisasjonsdirektør ved NTNU

- **1400 - 1430:** Frank Bakke-Jensen, forsvarsminister

Fra en tidligere beredskapskonferanse ved UiS.

Foto: Silje Stangeland

3. Beredskapsrådets videre arbeid

Det er fortsatt usikkert når samfunnet er tilbake til en tilstand uten koronatiltak. Møter, konferanser og kontakt vil fortsatt måtte planlegges gjennomført digitalt. Etter hvert når samfunnet åpner opp, kan en planlegge for fysiske møter og mer direkte kontakt mellom folk. Måtte den dagen komme!

Beredskapsrådets tiltaksplan 2017-2020 er gjennomført og behandlet. Sikkerhet og beredskap er en sentral del av KD og UH-sektoren ansvarsområde. Hendelser relatert til voldelig ekstremisme, til covid-19 pandemien og til ulovlig kunnskapsoverføring, har vist at kunnskap om samfunnssikkerhet, ROS-analyser, beredskapsplaner og øvelser er nødvendig grunnlag for forebygging og håndtering av uønskede hendelser.

1. mars vil ny leder for sekretariatet, Marie Røyksund, starte sitt arbeid. Sammen med BR vil hun starte en prosess mot en ny strategi og tiltaksplan for rådet de kommende årene. Ferdigstillelse av veileder for ulovlig kunnskapsoverføring, evaluering av handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme er noen av oppgavene rådet må gripe fatt i på kort sikt. Men like viktig er, med bakgrunn i kunnskap og erfaringer, å formulere de langsiktige visjonene for rådet

med tilhørende planer og tiltak.

Sekretariatet har siden etableringen av beredskapsrådet hatt en fast kontaktperson i KD, Jan Fredrik Skøyen.

Det har vært viktig for utviklingen av rådets arbeid å ha denne kontakten, likedan å ha nær tilgang på informasjon fra departementet og andre myndigheter. Det er behov for å diskutere med departementet hvordan kontakten med rådet kan opprettholdes og videreutvikles.

Samfunnssikkerhet er også et tema KD tar opp i det årlige tildelingsbrevet til institusjonene. Et spørsmål kan være om det er behov for å se nærmere på sammenhengen mellom innholdet i tildelingsbrevene, og innholdet i de tema BR fokuserer på.

NOKUT har et tilsynsansvar for sikkerhet og beredskap i sektoren. Det er behov for å lære mer om NOKUT's rolle på dette feltet, og vurdere hvordan kontakt og et ev samarbeid med BR kan utvikles.